ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 30ής Ιουνίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Άρθρο 47 — Δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήριο — Αρχή της ισότητας των δικονομικών όπλων — Αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας — Διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως διατάσσουσας την επιστροφή τέλους εισπραχθέντος κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης — Απαλλαγή των δημοσίων αρχών από ορισμένα δικαστικά έξοδα — Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου»

Στην υπόθεση C-205/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Judecătoria Sibiu (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του Sibiu, Ρουμανία) με απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 30 Απριλίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov

κατά

Vasile Toma,

Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— ο V. Toma, εκπροσωπούμενος από τον D. Târșia, avocat,

— η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους R. H. Radu καθώς και από τις R. Mangu και M. Bejenar,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. García-Valdecasas Dorrego,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues, F.-X. Bréchot και D. Colas,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την L. Nicolae και τον H. Krämer,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 20, 21 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), καθώς και του άρθρου 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ.

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov (περιφερειακής γενικής διευθύνσεως δημοσίων οικονομικών του Brașov, Ρουμανία), εκπροσωπούμενης από την Administrația Județeană a Finanțelor Publice Sibiu (περιφερειακή δημόσια οικονομική υπηρεσία του Sibiu, Ρουμανία) (στο εξής: δημόσια οικονομική υπηρεσία) και, αφετέρου, του Vasile Toma και του Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci (γραφείου δικαστικού επιμελητή Horațiu-Vasile Cruduleci), με αντικείμενο την αναγκαστική εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως διατάσσουσας την επιστροφή τέλους εισπραχθέντος κατά την πρώτη ταξινόμηση οχήματος στη Ρουμανία.

Το ρουμανικό δίκαιο

3 Το άρθρο 16 του Constituția României (Ρουμανικού Συντάγματος), με τίτλο «Ισότητα έναντι του νόμου», ορίζει στην παράγραφο 1:

«Οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στον νόμο και ενώπιον των δημοσίων αρχών, χωρίς προνόμια και δυσμενείς διακρίσεις.»

4 Με το Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule (επείγον κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 50, περί επιβολής φόρου στα οχήματα λόγω ρύπανσης), της 21ης Απριλίου 2008 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 327 της 25ης Απριλίου 2008, στο εξής: OUG 50/2008), το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2008, θεσπίστηκε φόρος λόγω ρυπάνσεως για τα οχήματα των κατηγοριών M1 έως M3 και N1 έως N3. Η υποχρέωση καταβολής του φόρου αυτού γεννιόταν, μεταξύ άλλων, κατά την πρώτη ταξινόμηση ενός τέτοιου οχήματος στη Ρουμανία.

5 Το άρθρο 1 του Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80 privind taxele judiciare de timbru (επείγοντος κυβερνητικού διατάγματος αριθ. 80, περί δικαστικών ενσήμων), της 26ης Ιουνίου 2013 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 392 της 29ης Ιουνίου 2013, στο εξής: OUG 80/2013), ορίζει:

«1. Τα ένδικα βοηθήματα και οι αιτήσεις που υποβάλλονται ενώπιον των δικαστηρίων, καθώς και οι αιτήσεις που απευθύνονται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και στην εισαγγελία του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου υπόκεινται σε δικαστικό ένσημο, το οποίο προβλέπεται στο παρόν επείγον κυβερνητικό διάταγμα.

2. Το δικαστικό ένσημο καταβάλλουν, υπό τις προϋποθέσεις που θέτει το παρόν κυβερνητικό διάταγμα, όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα και αντιστοιχεί στην πληρωμή των υπηρεσιών που παρέχονται από τα δικαστήρια, καθώς και από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και από την εισαγγελία του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου.

3. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται ρητά από τον νόμο, τα ένδικα βοηθήματα και οι αιτήσεις που υποβάλλονται στα δικαστήρια, καθώς και οι αιτήσεις που υποβάλλονται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και στην εισαγγελία του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου απαλλάσσονται της καταβολής του δικαστικού ενσήμου.»

6 Το άρθρο 2 του ως άνω διατάγματος προβλέπει:

«Το δικαστικό ένσημο καθορίζεται κλιμακωτά, ανάλογα με το αν το αντικείμενο [του ένδικου βοηθήματος ή της αιτήσεως] είναι ή όχι αποτιμητό σε χρήμα, με την επιφύλαξη των προβλεπομένων από τον νόμο εξαιρέσεων.»

7 Κατά το άρθρο 30 του εν λόγω διατάγματος:

«1. Απαλλάσσονται της καταβολής του δικαστικού ενσήμου τα ένδικα βοηθήματα και οι αιτήσεις, ανεξαρτήτως του αντικειμένου τους, συμπεριλαμβανομένων και των ενδίκων μέσων, που ασκούνται, σύμφωνα με τον νόμο, από τη Γερουσία, το Κοινοβούλιο, το γραφείο του Προέδρου της Ρουμανίας, την Κυβέρνηση της Ρουμανίας, το Συνταγματικό Δικαστήριο, το Ελεγκτικό Συνέδριο, το Νομοθετικό Συμβούλιο, τον Συνήγορο του Πολίτη, το Υπουργείο Δημόσιων Υποθέσεων και το Υπουργείο Δημόσιων Οικονομικών, καθώς και τα ένδικα βοηθήματα και οι αιτήσεις που υποβάλλονται από άλλους δημόσιους οργανισμούς υπό οποιαδήποτε ιδιότητα συμμετέχουν σε δικαστικές διαδικασίες, όταν το αντικείμενό τους αφορά δημόσια έσοδα.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος επείγοντος κυβερνητικού διατάγματος, στην κατηγορία των δημόσιων εσόδων περιλαμβάνονται: τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού της κρατικής κοινωνικής ασφαλίσεως, των προϋπολογισμών των οργάνων τοπικής αυτοδιοικήσεως και των ειδικών κονδυλίων, συμπεριλαμβανομένου και του προϋπολογισμού του Ταμείου Ασφαλίσεως Υγείας, του προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα έσοδα από αποπληρωμές εξωτερικών πιστωτικών διευκολύνσεων, καθώς και από τόκους και προμήθειες που διαχειρίζεται το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, τα έσοδα των προϋπολογισμών των δημόσιων οργανισμών που χρηματοδοτούνται, εν όλω ή εν μέρει, από τον κρατικό προϋπολογισμό, από τον προϋπολογισμό των οργάνων τοπικής αυτοδιοικήσεως, από τον προϋπολογισμό της κρατικής κοινωνικής ασφαλίσεως και από τους προϋπολογισμούς των ειδικών κονδυλίων, κατά περίπτωση, τα έσοδα του προϋπολογισμού από πόρους οι οποίοι προέρχονται από εξωτερικές πιστωτικές διευκολύνσεις οι οποίες έχουν συναφθεί ή είναι εγγυημένες από το κράτος και των οποίων η αποπληρωμή, οι τόκοι και άλλα έξοδα καλύπτονται από δημόσιους πόρους, καθώς και τα έσοδα των μη επιστρεπτέων εξωτερικών αποθεματικών κεφαλαίων.»

8 Το άρθρο 21, με τίτλο «Φορολογικές απαιτήσεις», του Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală (κυβερνητικού διατάγματος αριθ. 92, περί κώδικα φορολογικής διαδικασίας), της 24ης Δεκεμβρίου 2003 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 941 της 29ης Δεκεμβρίου 2003, το οποίο αναδημοσιεύθηκε στο *Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 513 της 31ης Ιουλίου 2007), ως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (στο εξής: κώδικας φορολογικής διαδικασίας), έχει ως εξής:

«1. Οι φορολογικές απαιτήσεις αντιπροσωπεύουν περιουσιακά δικαιώματα τα οποία, δυνάμει του νόμου, προκύπτουν από έννομες σχέσεις στο πλαίσιο του ουσιαστικού φορολογικού δικαίου.

2. Οι έννομες σχέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, καθορίζουν τόσο το περιεχόμενο όσο και το ποσό των φορολογικών απαιτήσεων, που αντιπροσωπεύουν ορισμένα δικαιώματα τα οποία συνίστανται:

a) […] στο δικαίωμα επιστροφής των φόρων, δασμών, εισφορών και άλλων ποσών που συνιστούν έσοδα του γενικού ενοποιημένου προϋπολογισμού, σύμφωνα με την παράγραφο 4, οι ανωτέρω δε απαιτήσεις αποκαλούνται "κύριες φορολογικές απαιτήσεις".

b) στο δικαίωμα είσπραξης τόκων, ποινικών ρητρών ή προσαυξήσεων λόγω υπερημερίας, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος, οι ανωτέρω δε απαιτήσεις αποκαλούνται "παρεπόμενες φορολογικές απαιτήσεις".

[…]

4. Στην περίπτωση που διαπιστώνεται ότι η καταβολή φόρων, δασμών, εισφορών και λοιπών εσόδων του ενοποιημένου γενικού προϋπολογισμού δεν είχε νομική βάση, το πρόσωπο το οποίο προέβη σε πληρωμή υπό τις συνθήκες αυτές, δικαιούται επιστροφής του σχετικού ποσού.»

9 Κατά το άρθρο 229 του κώδικα φορολογικής διαδικασίας, με τίτλο «Απαλλαγή των φορολογικών αρχών από τους φόρους»:

«Οι φορολογικές αρχές απαλλάσσονται από φόρους, τέλη, προμήθειες ή εγγυήσεις για τις αιτήσεις που υποβάλλονται, τα ένδικα βοηθήματα που ασκούνται και όλα τα άλλα μέτρα που λαμβάνονται για τη διαχείριση των φορολογικών απαιτήσεων, εκτός από εκείνα που αφορούν την κοινοποίηση των διοικητικών πράξεων φορολογικού περιεχομένου.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

10 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι ο Vasile Toma κατέβαλε, κατά την ταξινόμηση στη Ρουμανία οχήματος καταχωρισμένου προηγουμένως σε άλλο κράτος μέλος, το ποσό των 4 121 λέι Ρουμανίας (RON) (περίπου 900 ευρώ) ως φόρο ρυπάνσεως επί των οχημάτων, δυνάμει του OUG 50/2008. Το Tribunalul Sibiu (περιφερειακό δικαστήριο του Sibiu, Ρουμανία) υποχρέωσε, με απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2012, την Administrația Finanțelor Publice Avrig (δημόσια οικονομική υπηρεσία του Avrig, Ρουμανία) και την Administrația Fondului pentru Mediu (αρμόδια για το περιβαλλοντικό ταμείο αρχή, Ρουμανία) να επιστρέψει το ποσό αυτό στον V. Toma, πλέον των νομίμων τόκων, και να του καταβάλει τα δικαστικά έξοδα.

11 Η εν λόγω απόφαση κατέστη απρόσβλητη στις 22 Οκτωβρίου 2013 μετά την απόρριψη από το Curtea de Apel Alba Iulia (εφετείο Alba Iulia, Ρουμανία) της αιτήσεως αναιρέσεως που είχε ασκήσει η Serviciul Fiscal Orășenesc Avrig (φορολογική αρχή της Avrig, Ρουμανία), η οποία διαδέχθηκε τη δημόσια οικονομική αρχή της Avrig.

12 Κατόπιν αιτήσεως αναγκαστικής εκτελέσεως υποβληθείσας από τον V. Toma κατά της φορολογικής αρχή της Avrig και της αρμόδιας για το περιβαλλοντικό ταμείο αρχής, το Judecătoria Sibiu (πρωτοβάθμιο δικαστήριο του Sibiu, Ρουμανία) διέταξε, στις 24 Μαρτίου 2014, την αναγκαστική εκτέλεση της υποχρεώσεως που απορρέει από την απόφαση του Tribunalul Sibiu (περιφερειακού δικαστηρίου του Sibiu) της 16ης Οκτωβρίου 2012, καθώς και την καταβολή των νομίμων τόκων από τις 22 Μαρτίου 2012 έως την πραγματική επιστροφή των οφειλόμενων στον V. Toma ποσών.

13 Με πράξη της 10ης Απριλίου 2014, το γραφείο δικαστικού επιμελητή Horațiu-Vasile Cruduleci όρισε το ποσό των εξόδων εκτελέσεως σε 765 RON (περίπου 170 ευρώ).

14 Η δημόσια οικονομική υπηρεσία άσκησε ανακοπή κατά της ως άνω αναγκαστικής εκτελέσεως, ζητώντας επίσης την ακύρωση των πράξεων εκτελέσεως που είχαν ήδη εκδοθεί, καθώς και την αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, χωρίς να καταβάλει το απαιτούμενο για την άσκηση της ανακοπής δικαστικό ένσημο και χωρίς να καταθέσει την εγγύηση που απαιτείται για την αίτηση αναστολής της εν λόγω διαδικασίας εκτελέσεως.

15 Η δημόσια οικονομική υπηρεσία προέβαλε, ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ότι ο V. Toma ήταν υποχρεωμένος, κατ' εφαρμογήν της ισχύουσας εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως, να υποβάλει προηγουμένως αίτηση στην οφειλέτρια φορολογική αρχή για την επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος φόρου, αίτηση η οποία έπρεπε να εξεταστεί εντός 45 ημερών. Σε περίπτωση μη επιστροφής του φόρου, λόγω ανεπάρκειας πόρων, η αρμόδια φορολογική αρχή είχε στη διάθεσή της προθεσμία έξι επιπλέον μηνών προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την εκπλήρωση της υποχρεώσεώς της εξοφλήσεως. Μόνον εάν η εξέταση της υποθέσεώς της δεν ολοκληρωνόταν εντός των ως άνω προθεσμιών μπορούσε ο V. Toma να απευθυνθεί στα αρμόδια για την αναγκαστική εκτέλεση δικαστήρια.

16 Ενόψει του κινδύνου να υποχρεωθεί σε επιστροφή του ως άνω ποσού στο πλαίσιο διαδικασίας η οποία, κατά τη δημόσια οικονομική υπηρεσία, ήταν επιπλέον παράνομη, βάσει ειδικών διατάξεων οι οποίες προέβλεπαν πενταετούς διάρκειας διαδικασία επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων ή τελών, με αυτοδίκαιη αναστολή κάθε διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως κατά την περίοδο αυτή, η εν λόγω υπηρεσία ζήτησε την αναστολή της κινηθείσας διαδικασίας εκτελέσεως.

17 Ο V. Toma φρονεί ότι η ανακοπή κατά της διαταχθείσας αναγκαστικής εκτελέσεως είναι απορριπτέα και ότι, σε κάθε περίπτωση, η δημόσια οικονομική υπηρεσία οφείλει να καταβάλει το δικαστικό ένσημο για την άσκηση της ανακοπής κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως και να καταθέσει εγγύηση για την αίτησή της αναστολής της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως. Κατά τον V. Toma, η επίμαχη ρύθμιση δεν είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης, διότι συνιστά δυσμενή διάκριση μεταξύ των ιδιωτών, οι οποίοι υποχρεούνται να καταβάλλουν τα εν λόγω δικαστικά έξοδα, και των προσώπων δημοσίου δικαίου, όπως η δημόσια οικονομική υπηρεσία, τα οποία απαλλάσσονται από αυτά.

18 Το αιτούν δικαστήριο, κατά την κρίση του οποίου υφίσταται πράγματι άνιση μεταχείριση μεταξύ ιδιωτών και προσώπων δημοσίου δικαίου όσον αφορά την καταβολή ορισμένων δικαστικών εξόδων στο πλαίσιο διαδικασιών αναγκαστικής εκτελέσεως με αντικείμενο δημόσια έσοδα, αμφιβάλλει εάν η διαφορετική αυτή μεταχείριση είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης, κατά το μέτρο που η πρόσβαση των προσώπων δημοσίου δικαίου στη δικαιοσύνη διευκολύνεται σε σχέση με την πρόσβαση των ιδιωτών.

19 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Judecătoria Sibiu ((πρωτοβάθμιο δικαστήριο του Sibiu) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Αντιτίθενται το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ καθώς και τα άρθρα 20, 21 και 47 του Χάρτη σε ρυθμίσεις, όπως η ρύθμιση του άρθρου 16 του Ρουμανικού Συντάγματος και του άρθρου 30 του [OUG 80/2013], οι οποίες καθιερώνουν την ισότητα έναντι του νόμου μόνον μεταξύ των πολιτών ως φυσικών προσώπων, και όχι μεταξύ των εν λόγω πολιτών και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, και οι οποίες απαλλάσσουν εκ των προτέρων τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου από την καταβολή δικαστικού ενσήμου και από την κατάθεση εγγυήσεως για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, ενώ παράλληλα εξαρτούν την πρόσβαση των φυσικών προσώπων στη δικαιοσύνη από την καταβολή δικαστικού ενσήμου και την κατάθεση εγγυήσεως;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

20 Η Ρουμανική, η Ισπανική, η Γαλλική και η Πολωνική Κυβέρνηση προέβαλαν ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να απαντήσει στο υποβληθέν ερώτημα, διότι η έννομη κατάσταση από την οποία προέκυψε η υπόθεση της κύριας δίκης δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Η Ισπανική Κυβέρνηση υπενθυμίζει, εξάλλου, ότι εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να καταδείξει τη συνάφεια των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης των οποίων ζητεί την ερμηνεία με την περίπτωση που αποτελεί αντικείμενο της υποθέσεως της κύριας δίκης.

21 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το υποβληθέν ερώτημα αφορά το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, με το οποίο κατοχυρώνεται η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, κατά την οποία τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο ικανό να διασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις Συνθήκες ή προκύπτουν από πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση της 12ης Απριλίου 2011, DHL Express France, C-235/09, EU:C:2011:238, σκέψη 58, και γνώμη 2/13, της 18ης Δεκεμβρίου 2014, EU:C:2014:2454, σκέψη 173), καθώς και πλείονες διατάξεις του Χάρτη.

22 Όσον αφορά τις διατάξεις του Χάρτη, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο μπορεί μόνον να ερμηνεύσει το δίκαιο της Ένωσης εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων οι οποίες του έχουν παραχωρηθεί (απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, Torralbo Marcos, C-265/13, EU:C:2014:187, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

23 Το πεδίο εφαρμογής του Χάρτη, όσον αφορά τη δράση των κρατών μελών, ορίζεται στο άρθρο του 51, παράγραφος 1, το οποίο προβλέπει ότι οι διατάξεις του Χάρτη απευθύνονται στα κράτη μέλη όταν αυτά εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης, η διάταξη δε αυτή επιβεβαιώνει την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στην έννομη τάξη της Ένωσης μπορούν να εφαρμόζονται σε όλες τις καταστάσεις που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, αλλά όχι πέραν των καταστάσεων αυτών (αποφάσεις της 27ης Μαρτίου 2014, Torralbo Marcos, C-265/13, EU:C:2014:187, σκέψεις 28 και 29, καθώς και της 6ης Οκτωβρίου 2015, Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, σκέψεις 25 και 26).

24 Επομένως, όταν έννομη κατάσταση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί επ' αυτής, οι δε διατάξεις του Χάρτη των οποίων ενδεχομένως γίνεται επίκληση δεν μπορούν να θεμελιώσουν, αυτές και μόνες, τέτοια αρμοδιότητα (βλ. αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, σκέψη 22, της 27ης Μαρτίου 2014, Torralbo Marcos, C-265/13, EU:C:2014:187, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 6ης Οκτωβρίου 2015, Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, σκέψη 27).

25 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξετασθεί εάν η έννομη κατάσταση που αποτελεί αντικείμενο της υποθέσεως της κύριας δίκης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.

26 Συναφώς, από τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι το αντικείμενο της κύριας δίκης σχετίζεται με την αναγκαστική εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως διατάσσουσας την επιστροφή φόρου επιβληθέντος στα οχήματα λόγω ρυπάνσεως, ο οποίος είχε καταβληθεί αχρεωστήτως στις δημόσιες αρχές κατά την πρώτη ταξινόμηση, στη Ρουμανία, οχήματος ανήκοντος στον V. Toma και ταξινομημένου προηγουμένως σε άλλο κράτος μέλος.

27 Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται ότι, με τις αποφάσεις της 7ης Απριλίου 2011, Tatu (C-402/09, EU:C:2011:219), και της 7ης Ιουλίου 2011, Nisipeanu (C-263/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:466), το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν είναι συμβατός με το άρθρο 110 ΣΛΕΕ φόρος όπως ο επιβληθείς δυνάμει του OUG 50/2008 φόρος λόγω ρυπάνσεως από οχήματα, υπό οποιαδήποτε μορφή.

28 Επομένως, δεδομένου ότι το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης σχετίζεται με την επιστροφή φόρου αχρεωστήτως καταβληθέντος κατά παράβαση του άρθρου 110 ΣΛΕΕ και τα κράτη μέλη οφείλουν, βάσει της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, να επιστρέψουν έντοκα τον φόρο αυτόν, διασφαλίζοντας, βεβαίως, την αποτελεσματική προστασία του σχετικού δικαιώματος του ενδιαφερομένου να αξιώσει την επιστροφή του φόρου αυτού (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 27ης Ιουνίου 2013, Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, σκέψεις 35 και 36, καθώς και της 12ης Δεκεμβρίου 2013, Test Claimants in the Franked Investment Income Group Litigation, C-362/12, EU:C:2013:834, σκέψη 31), πρέπει να γίνει δεκτό ότι η έννομη κατάσταση που αποτελεί αντικείμενο της κύριας δίκης συνιστά εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής αυτού.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να απαντήσει στο υποβληθέν ερώτημα.

Επί της ουσίας

30 Υπενθυμίζεται κατ' αρχάς ότι, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 267 ΣΛΕΕ διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, το δεύτερο οφείλει να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση η οποία να του παρέχει τη δυνατότητα επιλύσεως της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2015, Βιαμάρ, C-402/14, EU:C:2015:830, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

31 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το αιτούν δικαστήριο αμφιβάλλει, στο πλαίσιο διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως διατάσσουσας την επιστροφή φόρου εισπραχθέντος κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης, για τη συμβατότητα με το δίκαιο αυτό διατάξεων όπως του άρθρου 30 του OUG 80/2013 και του άρθρου 229 του κώδικα φορολογικής διαδικασίας, οι οποίες, κατά το εν λόγω δικαστήριο, αποτελούν συγκεκριμένη έκφραση της αρχή της ισότητας, όπως αυτή κατοχυρώνεται με το άρθρο 16 του Ρουμανικού Συντάγματος, και προβλέπουν απαλλαγές από την υποχρέωση καταβολής δικαστικού ενσήμου και την υποχρέωση καταθέσεως εγγυήσεως για ένδικα βοηθήματα και αιτήσεις των δημοσίων αρχών, αλλά δεν προβλέπουν καταρχήν αντίστοιχες απαλλαγές για τα φυσικά πρόσωπα.

32 Υπενθυμίζεται, στο πλαίσιο αυτό, πρώτον, ότι το δικαίωμα σε επιστροφή φόρων τους οποίους έχει εισπράξει κράτος μέλος κατά παράβαση των κανόνων του δικαίου της Ένωσης αποτελεί συνέπεια και συμπλήρωμα των δικαιωμάτων που απονέμουν στους διοικουμένους οι απαγορεύουσες τέτοιους φόρους διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, όπως έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο. Συνεπώς, τα κράτη μέλη οφείλουν, καταρχήν, να επιστρέφουν εντόκως τους φόρους που έχουν εισπραχθεί κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 14ης Απριλίου 2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, σκέψη 45, καθώς και της 6ης Οκτωβρίου 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, σκέψεις 24 και 25).

33 Ελλείψει κανονιστικής ρυθμίσεως στο δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά την επιστροφή εσωτερικών φόρων αχρεωστήτως καταβληθέντων, απόκειται στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους, δυνάμει της αρχής της δικονομικής αυτονομίας των κρατών μελών, να ορίζει τα αρμόδια δικαιοδοτικά όργανα και να ρυθμίζει τις δικονομικές λεπτομέρειες ασκήσεως των μέσων παροχής έννομης προστασίας που σκοπούν στην προάσπιση των δικαιωμάτων που οι φορολογούμενοι αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

34 Ως εκ τούτου, οι δικονομικές λεπτομέρειες ασκήσεως των μέσων παροχής έννομης προστασίας που σκοπούν στην προάσπιση των δικαιωμάτων που οι φορολογούμενοι αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης δεν πρέπει να είναι λιγότερο ευνοϊκές από αυτές που αφορούν παρεμφερή μέσα έννομης

προστασίας εσωτερικής φύσεως (αρχή της ισοδυναμίας) και δεν πρέπει να έχουν καθοριστεί κατά τέτοιον τρόπο ώστε να καθιστούν πρακτικώς αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την έννομη τάξη της Ένωσης (αρχή της αποτελεσματικότητας) (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

35 Δεύτερον, όσον αφορά τα άρθρα 20, 21 και 47 του Χάρτη, τα οποία επικαλείται το αιτούν δικαστήριο με το ερώτημά του, επισημαίνεται ότι με τις διατάξεις αυτές κατοχυρώνονται, αντιστοίχως, οι αρχές της ισότητας ενώπιον του νόμου, της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

36 Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι το άρθρο 47 του Χάρτη περιλαμβάνει, ως συνιστώσα της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, την αρχή της ισότητας των όπλων ή τη δικονομική ισότητα (βλ., συναφώς, απόφαση της 17ης Ιουλίου 2014, Sánchez Morcillo και Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, σκέψη 48). Δεδομένου ότι η αρχή αυτή αποτελεί ειδική έκφανση της γενικής αρχής της ισότητας ενώπιον του νόμου, η οποία κατοχυρώνεται με το άρθρο 20 του Χάρτη, τα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου, όπως αυτά παρατίθενται στη σκέψη 31 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να εξεταστούν ιδίως υπό το πρίσμα του εν λόγω άρθρου 47.

37 Όσον αφορά, πάντως, το άρθρο 21 του Χάρτη, επισημαίνεται ότι το εν λόγω δικαστήριο δεν παραθέτει τους λόγους για τους οποίους απαιτείται διαφορετική ερμηνεία της διατάξεως αυτής σε σχέση με αυτή του άρθρου 20 του Χάρτη ούτε διευκρινίζει ποια είναι σχέση μεταξύ του άρθρου 21 και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως, και, συνεπώς, δεν καθιστά δυνατό να γίνουν αντιληπτοί οι λόγοι για τους οποίους αμφιβάλλει για τη συμβατότητα, με το εν λόγω άρθρο 21, ρυθμίσεως όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη.

38 Βάσει των προκαταρκτικών αυτών επισημάνσεων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το υποβληθέν ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 47 του Χάρτη, καθώς και οι αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας έχουν την έννοια ότι αντίκεινται σε κανονιστική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, κατά την οποία τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δεν υποχρεούνται να καταβάλλουν δικαστικό ένσημο όταν ασκούν ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως διατάσσουσας την επιστροφή φόρων εισπραχθέντων κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταθέσεως της εγγυήσεως που προβλέπεται για την υποβολή αιτήσεως αναστολής της εν λόγω διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, ενώ για την υποβολή τέτοιων ενδίκων βοηθημάτων και αιτήσεων από φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου διατηρείται, καταρχήν, η υποχρέωση καταβολής δικαστικών εξόδων.

39 Δεδομένου ότι το προδικαστικό ερώτημα εντάσσεται, ως επί το πλείστον, στο πλαίσιο της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας, κατά το μέτρο που αφορά εθνική κανονιστική ρύθμιση προβλέπουσα απαλλαγές από δικαστικά έξοδα για ορισμένες κατηγορίες προσώπων, πρέπει, καταρχάς, να εξεταστεί η συμβατότητα ρυθμίσεως όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη με το άρθρο 47 του Χάρτη, με το οποίο κατοχυρώνεται το δικαίωμα στην εν λόγω προστασία (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2010, DEB, C-279/09, EU:C:2010:811, σκέψη 29).

40 Συναφώς, από τις επεξηγήσεις που αφορούν το άρθρο 47 του Χάρτη, οι οποίες, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, ΣΕΕ και κατά το άρθρο 52, παράγραφος 7, του Χάρτη, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την ερμηνεία του, προκύπτει ότι το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο του εν λόγω άρθρου 47 αντιστοιχούν στο άρθρο 6, παράγραφος 1, και στο άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ).

41 Στο άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη διευκρινίζεται ότι, στον βαθμό που ο Χάρτης περιλαμβάνει δικαιώματα που αντιστοιχούν σε δικαιώματα διασφαλιζόμενα με την ΕΣΔΑ, η έννοια και η εμβέλειά τους είναι ίδιες με εκείνες που τους αποδίδει η εν λόγω Σύμβαση. Σύμφωνα με τις επεξηγήσεις αυτές, η έννοια και η εμβέλεια των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων καθορίζονται όχι μόνον από τις διατάξεις της ΕΣΔΑ, αλλά και, ιδίως, από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η οποία πρέπει, ως εκ τούτου, να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία του άρθρου 47 του Χάρτη (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2010, DEB, C-279/09, EU:C:2010:811, σκέψεις 35 και 37 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

42 Όσον αφορά το περιεχόμενο του άρθρου 47, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας που κατοχυρώνεται με τη διάταξη αυτή αποτελείται από διάφορες συνιστώσες, στις οποίες καταλέγονται, μεταξύ άλλων, η αρχή της ισότητας των όπλων και το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήρια (βλ., συναφώς, απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, Otis κ.λπ., C-199/11, EU:C:2012:684, σκέψη 48).

43 Όσον αφορά το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήριο, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει αποφανθεί ότι το δικαίωμα αυτό, κατά την έννοια του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ, θα ήταν πλασματικό εάν η έννομη τάξη ενός συμβαλλομένου κράτους επέτρεπε να παραμένει ανεκτέλεστη μια οριστική και δεσμευτική δικαστική απόφαση σε βάρος ενός διαδίκου, οπότε η εκτέλεση της αποφάσεως πρέπει να θεωρείται αναπόσπαστο μέρος «απονομής της δικαιοσύνης» κατά την έννοια του άρθρου 6 (ΕΔΔΑ, 7 Μαΐου 2002, Bourdov κατά Ρωσίας, CE:ECHR:2002:0507JUD005949800, § 34, και ΕΔΔΑ, 6 Σεπτεμβρίου 2005, Săcăleanu κατά Ρουμανίας, CE:ECHR:2005:0906JUD007397001, § 55).

44 Πάντως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου καθώς και από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προκύπτει ότι το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήριο δεν είναι απόλυτο δικαίωμα και ότι, συνεπώς, ενδέχεται να υπόκειται σε εύλογους περιορισμούς, οι οποίοι κατατείνουν στην επίτευξη θεμιτού σκοπού, χωρίς να θίγεται η ουσία του δικαιώματος αυτού, και στους οποίους συγκαταλέγονται οι περιορισμοί που σχετίζονται με την καταβολή δικαστικών εξόδων (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Δεκεμβρίου 2010, DEB, C-279/09, EU:C:2010:811, σκέψεις 45, 52 και 60, καθώς και της 6ης Οκτωβρίου 2015, Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, σκέψεις 72 και 79, καθώς και ΕΔΔΑ, 8 Ιουνίου 2006, V. M. κατά Βουλγαρίας, CE:ECHR:2006:0608JUD004572399, §§ 41 και 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

45 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι το αιτούν δικαστήριο δεν παραθέτει κανένα στοιχείο που να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η πρόσβαση του V. Toma σε δικαστήριο εμποδίστηκε, στο πλαίσιο της κύριας δίκης, κατά τρόπο δυσανάλογο, λόγω της υποχρεώσεώς του να καταβάλει υψηλά δικαστικά έξοδα, είτε για τη διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας ο ενδιαφερόμενος πέτυχε την έκδοση δικαστικής αποφάσεως που του αναγνωρίζει δικαίωμα επιστροφής του εισπραχθέντος κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης φόρου είτε για τη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως της αποφάσεως αυτής, ή λόγω αδικαιολόγητης αρνήσεως παροχής σε αυτόν δικαστικής αρωγής.

46 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να εξεταστεί εάν ικανοποιεί τις επιταγές του άρθρου 47 του Χάρτη ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία συνεπάγεται, κατά το αιτούν δικαστήριο, ανισορροπία μεταξύ νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αφενός, και φυσικών προσώπων και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, αφετέρου, στο πλαίσιο διαδικασίας όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, χωρίς, ωστόσο, να περιορίζει δυσανάλογα την πρόσβαση των δεύτερων στα δικαστήρια.

47 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η αρχή της ισότητας των όπλων αποτελεί συμπλήρωμα της έννοιας της δίκαιης δίκης και συνεπάγεται ότι πρέπει να παρέχεται σε καθέναν από τους διαδίκους ευλόγως η δυνατότητα να εκθέτει την άποψή του, περιλαμβανομένων των αποδεικτικών στοιχείων, υπό συνθήκες που δεν τον περιάγουν σε σαφώς μειονεκτική θέση έναντι του αντιδίκου, η δε βλάβη που προκαλείται εξαιτίας της ανισορροπίας πρέπει, κατ' αρχήν, να αποδεικνύεται από αυτόν που την υφίσταται (βλ.,

συναφώς, αποφάσεις της 6ης Νοεμβρίου 2012, Otis κ.λπ., C-199/11, EU:C:2012:684, σκέψεις 71 και 72, καθώς και της 17ης Ιουλίου 2014, Sánchez Morcillo και Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, σκέψη 49).

48 Είναι αληθές ότι κανονιστική ρύθμιση που απαλλάσσει τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου από την καταβολή ορισμένων δικαστικών εξόδων, ενώ τα φυσικά πρόσωπα δεν δικαιούνται, καταρχήν, τέτοια απαλλαγή, εισάγει διάκριση μεταξύ των προσώπων αυτών όσον αφορά τη δικονομική μεταχείριση των ενδίκων βοηθημάτων που ασκούν στο πλαίσιο διαδικασίας όπως αυτή της κύριας δίκης. Πάντως, σύμφωνα με την παρατιθέμενη στη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως νομολογία, πρέπει επιπλέον να εξεταστεί εάν η ρύθμιση αυτή περιάγει ένα πρόσωπο όπως ο V. Toma σε μειονεκτική θέση έναντι του αντιδίκου του, όσον αφορά τη δικαστική προστασία των δικαιωμάτων που το πρόσωπο αυτό δύναται να ασκήσει βάσει του δικαίου της Ένωσης και εάν αναιρεί έτσι τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας αυτής.

49 Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται, πρώτον, ότι τα δικαστικά έξοδα συμβάλλουν καταρχήν στην εύρυθμη λειτουργία του δικαστικού συστήματος, καθόσον αποτελούν πηγή χρηματοδοτήσεως της δικαστικής δραστηριότητας των κρατών μελών (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, σκέψη 73). Όπως προκύπτει από το άρθρο 1, παράγραφος 2, του OUG 80/2013 και όπως επιβεβαίωσε η Ρουμανική Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις της, αυτός είναι ο σκοπός στον οποίον κατατείνει το δικαστικό ένσημο, το οποίο αποτελεί αντικείμενο της προβλεπόμενης από το άρθρο 30 του διατάγματος αυτού απαλλαγής, καθώς συμβάλλει στη χρηματοδότηση των παρεχομένων από τα δικαστήρια υπηρεσιών.

50 Δεδομένου του σκοπού αυτού, διαπιστώνεται ότι, όπως επισημαίνουν η Ρουμανική, η Ισπανική, η Γαλλική και η Πολωνική Κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η απαλλαγή από το δικαστικό ένσημο υπέρ των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου στο πλαίσιο διαδικασιών όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη δεν αποτελεί, αυτή καθαυτήν, παραχώρηση πλεονεκτήματος στα εν λόγω νομικά πρόσωπα, κατά το μέτρο που, όπως επισημαίνει η Ρουμανική Κυβέρνηση, η καταβολή του δικαστικού ενσήμου από τα πρόσωπα αυτά πραγματοποιείται από τον ενιαίο εθνικό προϋπολογισμό, διά του οποίου χρηματοδοτούνται επίσης οι παρεχόμενες από τα δικαστήρια υπηρεσίες.

51 Όσον αφορά, δεύτερον, την απαλλαγή από την υποχρέωση καταθέσεως εγγυήσεως κατά την υποβολή αιτήσεως αναστολής της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως με αντικείμενο φορολογικές οφειλές, όπως είναι η απαλλαγή που προβλέπεται από το άρθρο 229 του κώδικα φορολογικής διαδικασίας, η εγγύηση αυτή αποτελεί, σύμφωνα με τη Ρουμανική Κυβέρνηση, εξασφάλιση για τον πιστωτή που έχει κινήσει τη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως έναντι του κινδύνου διακοπής της διαδικασίας αυτής λόγω της υποβολής αιτήσεως αναστολής από τον οφειλέτη, ο οποίος ενδέχεται, στη συνέχεια, να μην είναι σε θέση να εξοφλήσει την οφειλή του λόγω αφερεγγυότητας ή λόγω πτωχεύσεως.

52 Όπως, όμως, προκύπτει από τη σκέψη 32 της παρούσας αποφάσεως, τα κράτη μέλη υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης την υποχρέωση να επιστρέφουν εντόκως τους φόρους που έχουν εισπράξει κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης. Συνεπώς, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι ένα κράτος μέλος, υπό την ιδιότητα του οφειλέτη στο πλαίσιο υποθέσεως όπως αυτή της κύριας δίκης, μπορεί να επικαλεστεί ανεπάρκεια πόρων, προκειμένου να δικαιολογήσει αδυναμία εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως με την οποία αναγνωρίζεται σε διοικούμενο δικαίωμα έντοκης επιστροφής φόρων καταβληθέντων κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης.

53 Δεδομένου ότι ο κίνδυνος που καλύπτεται από την εγγύηση δεν μπορεί να επέλθει στο πλαίσιο διαδικασίας όπως αυτή της κύριας δίκης, η απαλλαγή του άρθρου 229 του κώδικα φορολογικής διαδικασίας δεν είναι δυνατόν, συνεπώς, να αποδυναμώσει τη θέση ενός προσώπου όπως ο V. Toma έναντι του αντιδίκου του.

54 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι κανονιστική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, εφόσον απλώς απαλλάσσει τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου από την καταβολή ορισμένων δικαστικών εξόδων στο πλαίσιο διαδικασιών αναγκαστικής εκτελέσεως δικαστικών αποφάσεων σχετικά με την επιστροφή φόρων εισπραχθέντων κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης, αλλά δεν απαλλάσσει, καταρχήν, τα φυσικά πρόσωπα και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου από την υποχρέωση καταβολής των εξόδων αυτών για τα ένδικα βοηθήματα που ασκούν στο πλαίσιο τέτοιων διαδικασιών, δεν περιάγει τους δεύτερους σε μειονεκτική θέση έναντι των αντιδίκων τους και, ως εκ τούτου, δεν αναιρεί τον δίκαιο χαρακτήρα της συγκεκριμένης διαδικασίας.

55 Η ερμηνεία αυτή του άρθρου 47 του Χάρτη επιβεβαιώνεται από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ. Πράγματι, κανονιστική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη πρέπει να διαχωρίζεται από αυτή που κρίθηκε από το εν λόγω δικαστήριο ως μη συμβατή με τις επιταγές του άρθρου 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του ΕΔΔΑ της 6ης Απριλίου 2006, Stankiewicz κατά Πολωνίας (CE:ECHR:2006:0406JUD004691799).

56 Αντικείμενο της υποθέσεως εκείνης ήταν κανονιστική ρύθμιση η οποία όχι μόνον απάλλασσε την εισαγγελία από τα δικαστικά έξοδα, απαλλαγή που, κατά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, θα μπορούσε να δικαιολογηθεί από λόγους προστασίας της δημοσίας τάξεως, αλλά, επιπλέον, υποχρέωνε τον νικητή ιδιώτη διάδικο να φέρει το σύνολο των δικαστικών εξόδων, με συνέπεια αυτός να περιάγεται αθέμιτα σε μειονεκτική θέση έναντι του αντιδίκου του (ΕΔΔΑ, 6 Απριλίου 2006, Stankiewicz κατά Πολωνίας, CE:ECHR:2006:0406JUD004691799, §§ 68 και 69). Η επίμαχη στην κύρια δίκη κανονιστική ρύθμιση δεν παράγει, όμως, τέτοια αποτελέσματα.

57 Όσον αφορά, δεύτερον, την τήρηση των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, επισημαίνεται ότι κανένα στοιχείο της δικογραφίας που έχει τεθεί υπόψη του Δικαστηρίου δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη κανονιστική ρύθμιση εφαρμόζεται διαφορετικά στις υποθέσεις που έχουν ως βάση παραβίαση του δικαίου της Ένωσης σε σχέση με τις αντίστοιχες υποθέσεις που έχουν ως βάση παραβίαση του εθνικού δικαίου, ώστε να διαπιστωθεί παραβίαση της αρχής της ισοδυναμίας (βλ., όσον αφορά το περιεχόμενο της δεύτερης αυτής αρχής, αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Surgicare, C-662/13, EU:C:2015:89, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 6ης Οκτωβρίου 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, σκέψη 32).

58 Το ίδιο ισχύει και για την αρχή της αποτελεσματικότητας, δεδομένου ότι εθνική κανονιστική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία δεν απαλλάσσει τους διοικούμενους που αντλούν δικαιώματα από την έννομη τάξη της Ένωσης από έξοδα όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη, στο πλαίσιο διαδικασιών αναγκαστικής εκτελέσεως για δημόσια έσοδα, δεν καθιστά, αυτή καθαυτήν, αδύνατη στην πράξη ή υπέρμετρα δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών.

59 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το άρθρο 47 του Χάρτη, καθώς και οι αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας έχουν την έννοια ότι δεν αντίκεινται σε κανονιστική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, κατά την οποία τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δεν υποχρεούνται να καταβάλλουν δικαστικό ένσημο όταν ασκούν ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως διατάσσουσας την επιστροφή φόρων εισπραχθέντων κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταθέσεως της εγγυήσεως που προβλέπεται για την υποβολή αιτήσεως αναστολής της εν λόγω διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, ενώ για την υποβολή τέτοιων αιτήσεων από φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, διατηρείται, καταρχήν, η υποχρέωση καταβολής δικαστικών εξόδων.

Επί των δικαστικών εξόδων

60 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και οι αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας έχουν την έννοια ότι δεν αντίκεινται σε κανονιστική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, κατά την οποία τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δεν υποχρεούνται να καταβάλλουν δικαστικό ένσημο όταν ασκούν ανακοπή κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως διατάσσουσας την επιστροφή φόρων εισπραχθέντων κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταθέσεως της εγγυήσεως που προβλέπεται για την υποβολή αιτήσεως αναστολής της εν λόγω διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, ενώ για την υποβολή τέτοιων αιτήσεων από φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, διατηρείται, καταρχήν, η υποχρέωση καταβολής δικαστικών εξόδων.

(υπογραφές)